QRickit

0224CH02

2 આપણી આસપાસના આકારો

ચાલો કરીએ

ક. ચિત્ર તરફ જુઓ અને સંગીતનાં વિવિધ સાધનોનું નિરીક્ષણ કરો.

૧. ઢોલના ◯ આકાર જેવાં સંગીતનાં સાધનો પર વર્તુળ કરો.

૨ માટલાના ✓ આકાર જેવાં સંગીતનાં સાધનો પર ખરાનું નિશાન કરો.

૩. શરણાઈના ✓ આકાર જેવા જ આકાર પર ખરાની નિશાની કરો.
(, ,).

૪. હાર્મોનિયમનો આકાર ઢોલના આકારથી કેવી રીતે જુદો છે? તેની ચર્ચા કરો.

ખ. તમે કયા-કયા સંગીતનાં સાધનો જોયા છે અથવા વગાડ્યા છે? તમારા સહપાઠીઓ સાથે તમારા અનુભવોની આપ-લે કરો.

ગ. સૌથી અલગ ચિત્ર પર કરો.

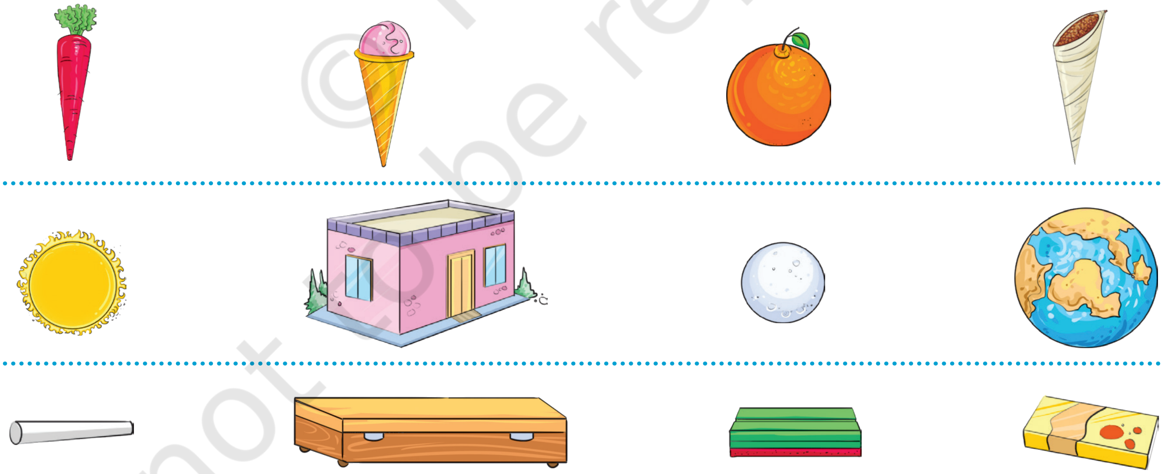

સંગીતનાં વિવિધ સાધનોના આકારમાં સમાનતાઓ વિશે ચર્ચા શરૂ કરો અને સ્થાનિક રીતે ઉપલબ્ધ સાધનો જે રીતે વગાડવામાં આવે છે તે વિશે ચર્ચા કરો. જેમ કે, ઢોલ અને *તબલાંને* હાથથી ઠોકીને વગાડવામાં આવે છે, જ્યારે ગિટાર અને *સિતારને* તેમના તારનો ઉપયોગ કરીને વગાડવામાં આવે છે અને *શરણાઈ*, વાંસળી વગેરેમાં હવા ફૂંકીને વગાડવામાં આવે છે.

© NCERT not to be republished

નીચે આપેલ ઉદાહરણને જોઇને બીજાં સંગીતનાં સાધનો અને વસ્તુઓને તેમના નક્કર આકારો સાથે સરખાવો.

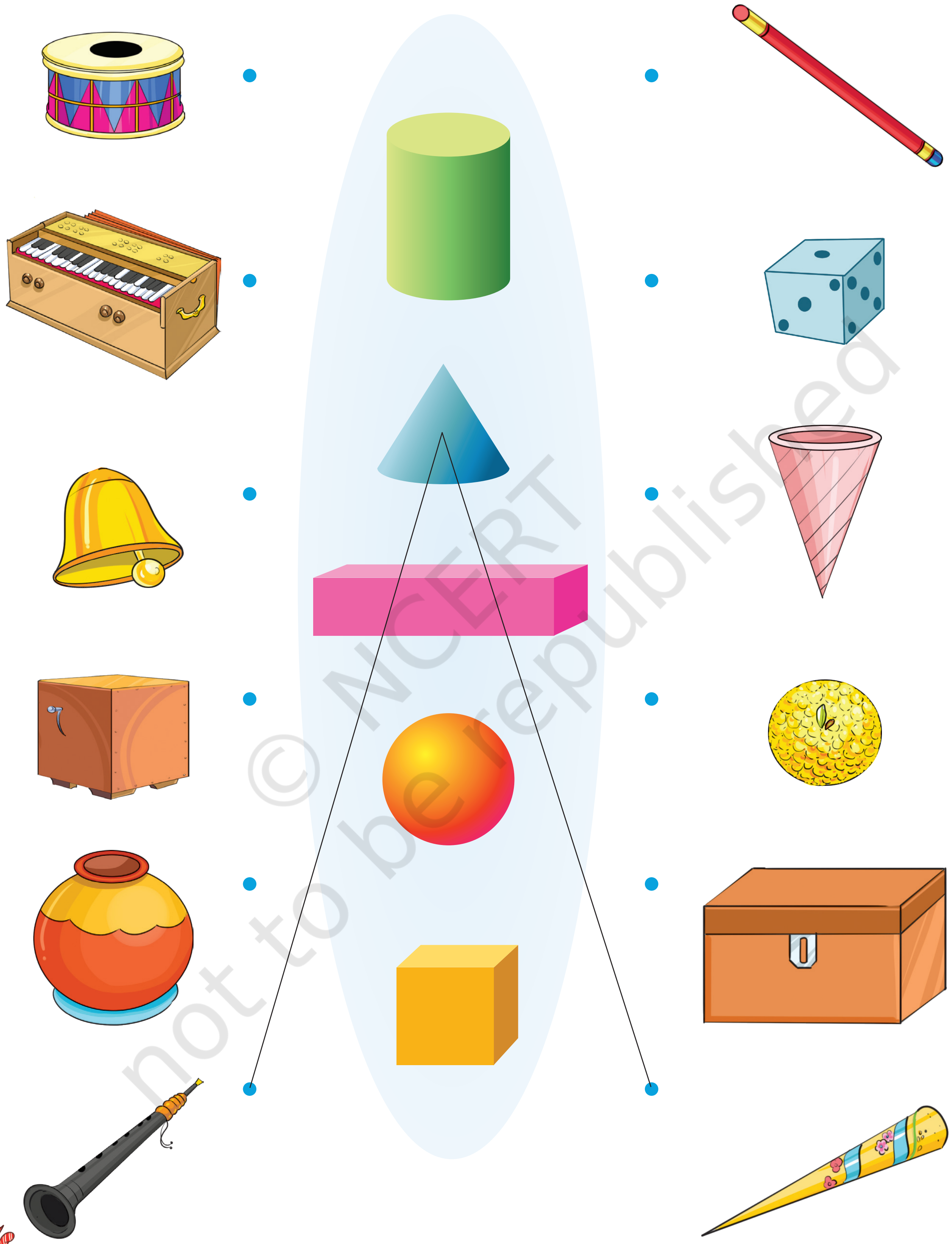

© NCERT not to be republished

હીના અને આતિફ

© NCERT not to be republished

બાળકોને ચાક પેટી, ડસ્ટર, ચાક વગેરે જેવા મૂર્ત પદાર્થોની સપાટીઓ, ધારો અને ખૂણાઓનો અનુભવ કરવા દો.

ચાલો કરીએ

જો તમારે પણ આ જ રીતે તારાઓ, પટ્ટીઓ અને પોમપોમ દડાથી નીચેના આકારને શણગારવાના હોય, તો તમારે કેટલા તારાઓ, પટ્ટીઓ અને પોમપોમ દડાની જરૂર પડશે?

વસ્તુ	સપાટીઓ માટે તારાઓની સંખ્યા	ધારો/બાજુઓ માટે પટ્ટીઓની સંખ્યા	ખૂણાઓ માટે પોમપોમ દડાની સંખ્યા
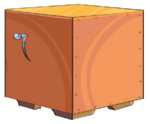			
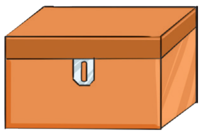			

© NCERT not to be republished

ચાલો વિચારીએ

વસ્તુઓ તરફ જુઓ અને કોષ્ટક ભરો.

વસ્તુ	હું દેખાવ છું	સપાટીઓની સંખ્યા	ધારોની સંખ્યા	ખૂણાઓની સંખ્યા
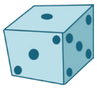	ઘન			
	ઘનાકાર			
	શંકુ			
	નળાકાર			
	ગોળો			
	ઘનાકાર			
	શંકુ			
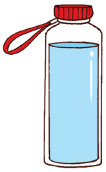	નળાકાર			

© NCERT not to be republished

ચાલો રમીએ

સ્પર્શ કરો અને કહો. હું કોણ છું?

સપાટીઓ, ખૂણાઓ અને ધારમાં વિવિધતા ધરાવતી જુદીજુદી વસ્તુઓ એકત્રિત કરો. કોઈ એક બાળકને આંખે પાટા બાંધીને અન્ય બાળકો દ્વારા આપવામાં આવેલી વિગતો મુજબ કોઈ વસ્તુ પસંદ કરવાનું કહો. ઉદાહરણ તરીકે, બાળકને એક ખૂણાવાળી વસ્તુ ઉપાડવાનું કહી શકાય. એ જ રીતે, અન્ય વસ્તુઓ માટે રમત ચાલુ રાખો.

ચાલો કરીએ

એવી વસ્તુઓનાં નામ આપો-જેમાં —

ખૂણાઓ ના હોય	એક ખૂણો હોય
ક. ____________	ક. ____________
ખ. ____________	ખ. ____________
ગ. ____________	ગ. ____________

ત્રણ ખૂણા હોય	________ ખૂણા હોય.
ક. ____________	ક. ____________
ખ. ____________	ખ. ____________
ગ. ____________	ગ. ____________

પ્રોજેક્ટ કાર્ય

એક પૂઠાનું પાનું લો અને ચાર સપાટીઓવાળી વસ્તુ બનાવવાનો પ્રયત્ન કરો. હવે, એક સપાટી વાળી કોઈ વસ્તુ બનાવવાનો પ્રયત્ન કરો.

બાળકોને એક, બે, ત્રણ અથવા કોઈ ખૂણા ન હોય તેવી વસ્તુઓની ચર્ચા કરવા અને શોધવા માટે પ્રોત્સાહિત કરો. તેઓ માટી અથવા કણકનો ઉપયોગ કરીને આવી વસ્તુઓ બનાવી શકે છે.

© NCERT not to be republished